Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *To się czyta!* dla klasy 1BSC branżowej szkoły I stopnia. Edycja 2024
Wymagania edukacyjne zintegrowane z programem nauczania języka polskiego Wydawnictwa Nowa Era dla szkoły branżowej I stopnia autorstwa Krystyny Brząkalik,będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podreczniiku języka polskiego To się czyta! Wymagania dostosowane do sześciostopniowej skali ocen .Rok szkolny 2026/2027 .Nauczyciel Elżbieta Mrożek

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Podróż w życiu człowieka	- określić temat fragmentu utworu Leszka Kołakowskiego	- wskazać przykładowe cele podróżowania - podać synonimy słowa *podróż*	- uzasadnić własną opinię o podróżowaniu, stosując odpowiednio dobraną argumentację	- wymienić przykłady negatywnych i pozytywnych doświadczeń, związanych z wędrówką	- omówić motyw podróży w wybranych tekstach kultury
3., 4., 5. Podróże Odyseusza w mitologii greckiej	- określić ramy czasowe starożytności - wyjaśnić pojęcia: *mit*, *mitologia* - zrelacjonować treść fragmentu wybranego mitu o Odyseuszu	- wymienić cechy gatunkowe mitu - omówić wybrane przygody Odyseusza - posługiwać się słownikiem frazeologicznym języka polskiego	- wyjaśnić znaczenie wybranych związków frazeologicznych związanych z mitologią - zredagować charakterystykę Odyseusza	- wymienić najważniejszych twórców literatury i sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu - wskazać najważniejsze cechy sztuki antycznej	- wyszukać motywy mitologiczne w przykładowych utworach literackich, filmowych, w tekstach kultury popularnej
6. Formy i funkcje czasownika	- wskazać znaczenie czasownika jako części mowy - odmieniać czasownik przez osoby, czasy, rodzaje, tryby	- rozróżniać formy osobowe i nieosobowe czasownika - określać formy fleksyjne czasownika	- wskazać w tekście czasowniki dokonane i niedokonane, przechodnie i nieprzechodnie - wyróżniać stronę czynną, bierną i zwrotną czasownika	- określać funkcje czasownika w tekście	- stosować poprawnie konstrukcje ze stroną bierną i czynną czasownika, zależnie od typu tekstu
7. Jakie miejsca odwiedzają współcześni wędrowcy?	- zrelacjonować podróż współczesnego wędrowca – turysty, podróżnika – na podstawie wybranego tekstu	- wskazać cechy bloga jako wypowiedzi internetowej	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i ortograficznym wypowiedź pisemną na temat wymarzonej	- scharakteryzować język i styl wybranych fragmentów bloga na temat podróży	- wskazać i omówić przykładowy tekst kultury autorstwa znanego współczesnego podróżnika

			podróży		
8. Uchodźstwo i emigracja	- zreferować treść reportażu Agaty Diduszko-Zyglewskiej *Opowieści imigrantów*	- wyjaśnić terminy: *reportaż*, *emigracja*, *uchodźstwo*	- wymienić cechy reportażu jako gatunku z pogranicza literatury i dziennikarstwa	- rozróżniać rodzaje reportażu: społeczno-obyczajowy, wojenny, sportowy, podróżniczy	- podać przykłady różnych rodzajów reportażu - uzasadnić swoją opinię na temat nadawania statusu uchodźcy
9. Wyprawy bohaterów powieści fantasy	- wskazać elementy świata przedstawionego w utworze George'a R.R. Martina	- wskazać cechy gatunkowe literatury fantasy na podstawie fragmentu *Tańca ze smokami*	- zredagować opowiadanie o dalszych przygodach bohatera utworu George'a R.R. Martina	- wymienić elementy magiczne, legendarne i baśniowe w dowolnym utworze fantasy	- podać przykłady utworów z gatunku fantasy, omówić wybrany utwór literacki, film lub serial
10. Długa podróż – pisownia wyrazów z *ó*, *u*, *ż*, *rz*	- przedstawić podstawowe zasady poprawnej pisowni wyrazów z *ó*, *u*, *ż*, *rz*	- przestrzegać w wypowiedziach pisemnych zasad pisowni wyrazów z *ó*, *u*, *ż*, *rz*	- wyjaśnić i stosować reguły pisowni wybranych zakończeń czasowników i rzeczowników	- utworzyć słowniczek zawierający słownictwo fachowe spotykane w zawodzie z zastosowaniem *u*, *ó*, *ż*, *rz*	- wyjaśnić, dlaczego twórcy wybranych utworów literackich zapisują niektóre wyrazy niezgodnie z regułami ortograficznymi
11. Podróże kosmiczne w filmach	- wyjaśnić termin *fantastyka naukowa*	- wymienić cechy gatunkowe utworów fantastycznonaukowych	- podać przykłady fantastycznonaukowych utworów literackich, filmów, seriali i gier komputerowych	- omówić motyw podróży kosmicznej w przykładowych filmach	- określić wpływ rozwoju techniki i nauki na jednostkę i społeczeństwo w wybranych utworach fantastycznonaukowych
12., 13. Podsumowanie – podróż w kulturze	- wymienić przykładowy utwór literacki, w którym pojawia się motyw podróży - wyjaśnić terminy: *mit*, *referat* - podać przykładowych bohaterów mitów greckich	- uzasadnić, że mity ukazują wierzenia starożytnych Greków - wymienić cechy referatu jako formy wypowiedzi	- przedstawić postać Odyseusza jako mitologicznego tułacza - przygotować plan referatu na temat podróży w filmie i literaturze	- wskazać różne cele i motywacje podróżowania - zredagować referat na wybrany temat	- przedstawić referat w formie prezentacji multimedialnej z zastosowaniem zasad dobrej prezentacji
14., 15. Formy i funkcje rzeczownika i przymiotnika	- określać rzeczowniki i przymiotniki jako odmienne części mowy - odmieniać przymiotniki przez przypadki i rodzaje	- wskazać formę fleksyjną rzeczowników i przymiotników w tekście - stopniować przymiotniki - wyróżniać rzeczowniki pospolite i własne	- określić związek rzeczownika z przymiotnikiem jako związek zgody - wyróżnić związki zgody w zdaniu	- poprawnie odmieniać nazwiska - podać przykłady rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	- wyjaśnić i stosować zasady pisowni rzeczowników odczasownikowych, w tym nazw czynności wykonywanych w zawodzie

16. Problemy wieku dorastania	- zrelacjonować wydarzenia ukazane we fragmencie powieści *Jedynaczka* Andrzeja Klawittera i wymienić elementy świata przedstawionego utworu, w tym bohaterów	- posługiwać się terminami: *narracja*, *narrator*, *narracja pierwszoosobowa*, *narracja trzecioosobowa*	- wskazać problemy dorastania przedstawione w powieści Andrzeja Klawittera - określić typ narracji w przykładowym utworze literackim	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych reprezentujących slang młodzieżowy	- wskazać przykłady wydarzeń z okresu II wojny światowej, zakłamywanych w okresie PRL-u
17., 18. Ludzki los w mitologii greckiej	- zreferować treść fragmentu *Mitologii* Jana Parandowskiego (*Bóstwa doli i spraw ludzkich*)	- określić Mojry jako boginie przeznaczenia w mitologii greckiej	- wyjaśnić pojęcie *fatum* - przedstawić wpływ bóstw na ludzkie losy według mitologii greckiej – na podstawie mitu o Mojrach	- porównać opis Mojr w mitach oraz samodzielnie odszukanych źródłach	- wyjaśnić, dlaczego wiara w Mojry przetrwała w greckiej tradycji ludowej i stała się jej częścią
19. O przenikaniu się przeszłości i teraźniejszości	- poprawnie posługiwać się terminami: *fabuła*, *wątek*	- rozpoznać fabułę i wątek główny we fragmencie powieści Josteina Gaardera *Dziewczyna z pomarańczami*	- stworzyć wypowiedź: opis przedmiotu – pamiątki rodzinnej	- zebrać związki frazeologiczne ze słowem *czas* i wyjaśnić ich znaczenie	- wykazać znaczenie fotografii i filmów dla ludzkiej pamięci, emocji i przeżywania czasu – na wybranych przykładach
20., 21. Utrata jako doświadczenie łączące ludzi w *Iliadzie* Homera	- określić tematykę i wymienić głównych bohaterów *Iliady* Homera	- wyjaśnić termin *epos* - omówić wybrany wątek *Iliady* Homera na podstawie fragmentów *Pieśni XXIV*	- wskazać cechy gatunkowe eposu - uzasadnić, że *Iliada* Homera jest eposem, na podstawie wybranych cech utworu	- odszukać w różnych źródłach i przedstawić informacje na temat Troi i wojny trojańskiej - podać przykłady porównań homeryckich	- uzasadnić na podstawie *Iliady* i innych utworów, że utrata najbliższych stanowi uniwersalne ludzkie doświadczenie
22. Gry z czasem w fantastyce naukowej	- zrelacjonować wydarzenia opisane w poznanych fragmentach *Dzienników gwiazdowych* Stanisława Lema	- uzasadnić, że *Dzienniki gwiazdowe* to przykład literatury fantastycznonaukowej	- wskazać przykład książki, filmu lub gry, których bohaterowie podróżują w czasie	- omówić motyw podróży w czasie w dowolnych utworach literackich, filmach, grach komputerowych	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i językowym wypowiedź: opowiadanie na temat pętli czasu
23. Podsumowanie – człowiek i tajemnice czasu	- wymienić poznane utwory, w których pojawił się motyw czasu, i określić ich tematykę	- wyjaśnić terminy: *narracja*, *narrator*, *fabuła*, *wątek*, *epos*	- wskazać utwory, w których wykorzystano motywy przemijania, utraty bliskich oraz przeznaczenia	- omówić związek człowieka i czasu w przykładowych utworach literackich i filmach	- określić, jak przeszłość może być obecna w teraźniejszości na podstawie wspomnień, fotografii i filmu
24. Formy	- rozróżniać liczebniki	- wyróżniać rodzaje	- wyróżniać rodzaje	- określać formę fleksyjną	- określać funkcje

i funkcje liczebnika i zaimka	i zaimki oraz podać przykłady tych części mowy	liczebników: główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe, nieokreślone	zaimków: rzeczowne, przymiotne, liczebne, przysłówkowe - poprawnie odmieniać liczebniki wielowyrazowe	zaimków i liczebników w tekście - stosować w wypowiedziach poprawne formy liczebników i zaimków	zaimków i liczebników w zdaniach
25. Człowiek przed trudnym wyborem	- wskazać elementy świata przedstawionego w powieści *Igrzyska śmierci*: czas, miejsce, bohaterów, fabułę	- zrelacjonować przebieg wydarzeń we fragmencie powieści *Igrzyska śmierci*	- wyjaśnić termin *argument* - ocenić decyzję bohaterki *Igrzysk śmierci*: poświęcenie siebie dla najbliższych	- sformułować i stosować argumenty w wypowiedzi pisemnej lub dyskusji na temat: *Dlaczego ludzie walczą ze sobą?*	- podać przykłady utworów literackich i filmowych dotyczących okrucieństwa władzy oraz przemocy i jej skutków
26., 27., 28. Konflikt wartości w *Antygonie* Sofoklesa	- przedstawić przebieg najważniejszych wydarzeń w tragedii Sofoklesa *Antygona*	- scharakteryzować głównych bohaterów utworu Sofoklesa: Antygonę i Kreona - wyjaśnić terminy: *dramat*, *tragedia antyczna*, *rozprawka* - określić *Antygonę* jako tragedię antyczną	- opisać cechy tragedii antycznej: jedność miejsca, czasu i akcji, budowę, rolę chóru, konflikt tragiczny - przygotować plan rozprawki	- wyróżnić racje Kreona i racje Antygony oraz określić konflikt wartości prowadzący do tragicznego finału - napisać rozprawkę na temat sporu Kreona i Antygony	- przygotować wypowiedź pisemną lub ustną na temat konsekwencji postawy wierności własnym poglądom i uzasadnić opinię dowolnymi przykładami literackimi
29. W teatrze starożytnym i współczesnym	- określić miejsce i epokę powstania teatru europejskiego	- wyjaśnić, czym zajmuje się reżyser - wskazać obrzędy dionizyjskie jako początki teatru i dramatu w starożytnej Grecji	- poprawnie posługiwać się terminem *inscenizacja* - opisać wygląd starożytnych budowli teatralnych, posługując się terminami: *theatron*, *orchestra*, *skene*, *proskenion* - podać cechy charakterystyczne współczesnego teatru	- wymienić podobieństwa i różnice pomiędzy starożytnym teatrem greckim a teatrem współczesnym	- przygotować prezentację multimedialną o teatrze starożytnym, posługując się różnymi źródłami wiedzy
30. Człowiek	- wskazać, że Wisława	- wymienić ludzkie	- określić stosunek	- wyjaśnić termin *ironia*	- dokonać samodzielnej

i jego dążenia	Szymborska jest laureatką Literackiej Nagrody Nobla - wyjaśnić termin *podmiot liryczny* - określić temat wiersza *Sto pociech*	dążenia, potrzeby i słabości wskazane przez podmiot liryczny utworu Wisławy Szymborskiej *Sto pociech*	podmiotu lirycznego wiersza *Sto pociech* do pragnień i słabości człowieka - wyjaśnić tytuł wiersza	i wyodrębnić elementy ironiczne w wierszu	interpretacji wiersza *Sto pociech*
31. Opowieść o wygnaniu z raju w Księdze Rodzaju	- wyjaśnić terminy: *Stary Testament*, *Biblia*, *Księga Rodzaju*, *Genesis* - zakwalifikować Biblię jako dzieło z okresu starożytności	- omówić przykładową opowieść z Księgi Rodzaju - wymienić przyczyny i skutki złamania boskiego zakazu przez Adama i Ewę	- scharakteryzować Księgę Rodzaju jako symboliczną opowieść o początkach świata i ludzkości - korzystać ze słownika frazeologicznego - wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych związanych z Biblią	- opisać relacje człowieka z Bogiem w Księdze Rodzaju - omówić budowę tekstu biblijnego - wskazać znaczenie Biblii dla wyznawców judaizmu i chrześcijaństwa	- analizować wybrany obraz nawiązujący do opowieści o wygnaniu z raju
32. Pochwała ludzkiej zaradności i siły (o filmie *Marsjanin*)	- wyjaśnić terminy: *recenzja*, *film fantastycznonaukowy*	- omówić losy bohatera *Marsjanina* na podstawie przykładowych recenzji lub filmu Ridleya Scotta	- wymienić cechy recenzji jako gatunku publicystycznego	- sformułować własną ocenę filmu *Marsjanin*	- odszukać i przedstawić informacje o wybranym filmie science fiction Ridleya Scotta, ukazującym wizję przyszłości
33. Podsumowanie – konflikty i ludzkie dążenia	- podać przykłady dzieł literatury starożytnej: Biblia, *Antygona*	- opisać ludzkie pragnienia i dążenia na podstawie wybranych utworów, w tym tragedii Sofoklesa	- uzasadnić, że *Antygona* jest dramatem antycznym	- wyjaśnić, na czym polega konflikt wartości w przykładowych utworach, w tym w *Antygonie*	- wskazać przykłady ironii w codziennym języku lub dowolnym utworze literackim
34., 35. Nieodmienne części mowy i ich znaczenie	- wymienić nieodmienne części mowy	- wskazać nieodmienne części mowy w przykładowym tekście - wyróżnić przyimek i wyrażenie przyimkowe w tekście - stopniować przysłówki - wyszukać wyrażenia przyimkowe w tekście	- odróżnić spójniki współrzędne i podrzędne - określać funkcje przyimków, spójników i wykrzykników w wypowiedzeniach	- stosować zasady poprawnej pisowni partykuł - tworzyć instrukcję obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży	- określić funkcje znaczeniowe partykuł w tekście - podać przykłady wyrazów, które stanowią różne części mowy w różnych zdaniach
36. Młodzi ludzie	- wyjaśnić termin *motyw*	- zrelacjonować treść	- nazwać emocje	- omówić motyw	- wskazać sposoby

wobec cierpienia i śmierci		fragmentu powieści *Drugie bicie serca*	bohaterów fragmentu powieści *Drugie bicie serca* - podać przykłady motywów wędrownych	cierpienia i śmierci we fragmencie powieści *Drugie bicie serca* - porównać dawne i współczesne obrzędy pogrzebowe	oswajania cierpienia i śmierci w religii, sztuce, mediach
37. Hiob – człowiek cierpiący	- zrelacjonować treść fragmentów *Księgi Hioba*	- scharakteryzować *Księgę Hioba* jako przykład tekstu biblijnego	- omówić postawę Hioba wobec nieszczęścia - scharakteryzować Hioba jako człowieka cierpiącego	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych, związanych z Hiobem	- omówić motyw niezawinionego nieszczęścia w wybranych utworach literackich i filmowych
38. Komiczne wyobrażenie śmierci	- wskazać bohaterów fragmentu powieści *Mort* i omówić jego treść	- wyjaśnić termin *komizm*	- omówić komiczny sposób przedstawienia śmierci we fragmencie powieści fantasy Terry'ego Pratchetta	- rozróżniać komizm sytuacyjny, językowy i komizm postaci	- podać przykłady zastosowania różnych rodzajów komizmu w wybranych utworach literackich i filmowych
39., 40. Śmierć w życiu średniowiecznego człowieka	- określić *Rozmowę Mistrza Polikarpa* ze Śmiercią jako przykład literatury średniowiecznej - wskazać ramy czasowe średniowiecza	- określić tematykę *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* - wyjaśnić termin *archaizm*	- wymienić najważniejsze cechy kultury i sztuki średniowiecznej - wskazać motywy typowe dla średniowiecza w *Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* - wyjaśnić terminy: *teocentryzm*, *uniwersalizm*	- omówić średniowieczną wizję świata i człowieka na podstawie *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* - wskazać przykłady archaizmów w wierszu i wyjaśnić ich znaczenie	- omówić na wybranych przykładach motyw *danse macabre* w poezji lub malarstwie
41. Śmierć i życie we współczesnym serialu	- wyjaśnić, co to jest serial - podać przykład serialu lub filmu poruszającego temat śmierci	- określić tematykę serialu *Sześć stóp pod ziemią* i wymienić jego bohaterów	- wymienić zalety serialu opisane w recenzji Nikodema Pankowiaka	- uzasadnić, dlaczego serial *Sześć stóp pod ziemią* został uznany za przełomowy w historii telewizji	- omówić motyw śmierci w wybranych współczesnych serialach i filmach
42. Podsumowanie – człowiek wobec cierpienia i śmierci	- wymienić przykładowe utwory poruszające temat śmierci	- scharakteryzować postawę Hioba wobec cierpienia	- omówić motyw śmierci w *Rozmowach Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* i poznanych utworach współczesnych	- wskazać różne postawy człowieka wobec cierpienia i śmierci w wybranych utworach literackich i filmowych	- uzasadnić, że religia i sztuka stanowią próbę wyjaśnienia sensu cierpienia i śmierci
43., 44. Zdania	- rozróżniać zdania	- wyszukać główne części	- wyróżniać rodzaje zdań	- tworzyć instrukcję	- określać funkcje zdań

pojedyncze w tekstach	i równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone	zdania w zdaniu pojedynczym - rozpoznać orzeczenie czasownikowe i imienne	ze względu na cel wypowiedzenia - wskazać w tekście zdania bezpodmiotowe	obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży z zastosowaniem zdań rozkazujących	pojedynczych w tekście
45. Młodzi ludzie wobec zasad i wzorców	- wyjaśnić termin *powieść science fiction* - omówić treść fragmentu powieści *Niezgodna*	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w powieści *Niezgodna*	- uzasadnić, że *Niezgodna* stanowi przykład powieści science fiction	- scharakteryzować podział społeczeństwa w powieści *Niezgodna*	- przedstawić trudne decyzje młodych ludzi dotyczące wyboru wartości w wybranych utworach literackich i filmowych
46. Średniowieczny obraz świata w Bogurodzicy	- wyjaśnić termin *pieśń religijna* - określić *Bogurodzicę* jako najstarszą polską pieśń religijną	- wskazać podmiot liryczny i odbiorcę utworu - przedstawić prośby podmiotu lirycznego w *Bogurodzicy*	- omówić średniowieczny obraz świata w *Bogurodzicy* - określić relacje człowieka i Boga w *Bogurodzicy*	- wyjaśniać archaizmy w *Bogurodzicy*	- zredagować notatkę dotyczącą *Bogurodzicy* jako jednego z najcenniejszych zabytków języka polskiego, wykorzystując różne źródła informacji
47. Średniowieczny wzór rycerza	- wyjaśnić termin *epos rycerski* - opowiedzieć treść fragmentów *Pieśni o Rolandzie*	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w *Pieśni o Rolandzie* - wymienić cechy eposu rycerskiego	- scharakteryzować Rolanda jako ideał średniowiecznego rycerza	- wskazać wartości ważne dla bohatera eposu *Pieśń o Rolandzie*	- przygotować prezentację multimedialną dotyczącą wzorców osobowych w literaturze i kulturze średniowiecza
48. Rycerski honor – pisownia wyrazów z *h* i *ch*	- podać reguły ortograficzne pisowni *h*, *ch*	- tworzyć zgrubienia, w których wystąpi *ch* - wyjaśnić pisownię wyrazów z *h* przez utworzenie zdrobnień	- stosować poprawną pisownię *h*, *ch* w wyrazach pochodzących z łaciny i greki	- utworzyć słowniczek wyrazów z *ó*, *u*, *rz*, *ż*, *h*, *ch*, związanych z zawodem lub branżą	- wykazać, że ujednolicenie *u* i *ó*, *ż* i *rz*, *ch* i *h* nie uprości pisowni
49. Wzorce rycerskie w ujęciu komicznym	- rozpoznać elementy świata przedstawionego w opowiadaniu Andrzeja Sapkowskiego	- odszukać cechy średniowiecznego rycerza u Eycka z Denesle, bohatera opowiadania *Granica możliwości*	- wskazać motywy baśniowe w opowiadaniu fantasy *Granica możliwości*	- omówić komiczny sposób przedstawienia średniowiecznych wątków i wzorców w utworze Andrzeja Sapkowskiego	- scharakteryzować postać wybranego rycerza występującego we współczesnym utworze literackim, filmowym, grze komputerowej
50., 51. Dobry	- przedstawić	- omówić treść *Pieśni V*	- wymienić cechy	- wskazać środki	- ocenić obywatelską

obywatel według Jana Kochanowskiego	podstawowe informacje o epoce renesansu: czas trwania, tematykę literatury renesansowej, najważniejszych twórców	z *Ksiąg wtórych* Jana Kochanowskiego	gatunkowe pieśni - określić wzorzec dobrego obywatela w utworze Jana Kochanowskiego	artystyczne w *Pieśni V*: epitety, porównania, pytanie retoryczne i określić ich funkcje w utworze - wyjaśnić, czym jest ironia, i wskazać fragmenty *Pieśni*, w których została zastosowana	postawę w sytuacji zagrożenia kraju na podstawie *Pieśni V* z *Ksiąg wtórych* oraz wybranych utworów
52. Dawne i współczesne pojmowanie patriotyzmu	- wyjaśnić termin *patriotyzm* - streścić treść wywiadu z Agnieszką Durską *Polski patriotyzm współczesny*	- omówić współczesne i dawne pojmowanie patriotyzmu w opinii Agnieszki Durskiej	- wymienić gatunki publicystyczne - wskazać cechy wywiadu jako gatunku publicystycznego	- podać przykłady współczesnego patriotyzmu na podstawie wybranego tekstu publicystycznego oraz doświadczeń z życia codziennego	- opracować pytania do wywiadu na temat patriotyzmu z wybraną osobą – politykiem, twórcą, działaczem społecznym
53. Renesansowa wizja szczęśliwego życia	- przedstawić tematykę *Pieśni IX* z *Ksiąg pierwszych* Jana Kochanowskiego	- określić postawę podmiotu lirycznego *Pieśni IX* wobec życia	- omówić renesansowe zasady szczęśliwego życia w *Pieśni IX* z *Ksiąg pierwszych*	- określić funkcje środków artystycznych w utworze Jana Kochanowskiego	- wskazać odwołania do epikureizmu i stoicyzmu w *Pieśni IX* Jana Kochanowskiego
54. Podsumowanie – wzorce i zasady	- wymienić poznane utwory średniowieczne i renesansowe oraz określić ich tematykę	- wskazać wzory osobowe w literaturze średniowiecza i renesansu: rycerza, władcę, świętego, obywatela, patriotę	- określić cechy gatunkowe pieśni, eposu rycerskiego na podstawie poznanych utworów	- wymienić podstawowe różnice pomiędzy kulturą średniowieczną a renesansową	- przygotować prezentację na temat sztuki średniowiecznej lub renesansowej
55., 56. Zdania złożone w tekstach	- odróżniać zdania złożone od zdań pojedynczych - wyróżniać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	- określać rodzaje zdań złożonych współrzędnie: łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe - rozróżniać spójnikowe i bezspójnikowe połączenia zdań składowych w zdaniach złożonych współrzędnie	- określać rodzaje zdań złożonych podrzędnie: podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe	- poprawnie stosować zasady interpunkcji w zdaniach złożonych - wyróżniać w tekście różne rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych	- wyróżniać w tekście zdania wielokrotnie złożone i analizować ich budowę
57. O tym, jak	- przedstawić tematykę	- określić uczucia	- wyjaśnić znaczenie	- podać przykłady	- wskazać literackie

rodzi się miłość	fragmentu powieści *Chemia naszych serc*	bohatera fragmentu powieści *Chemia naszych serc*	sentencji dotyczących miłości	literackich, filmowych, muzycznych utworów o miłości	i filmowe przykłady różnych rodzajów miłości, w tym miłości romantycznej
58., 59. Dzieje Romea i Julii	- omówić losy bohaterów tragedii Williama Szekspira	- wyjaśnić terminy: *dramat, tragedia*	- uzasadnić, dlaczego uczucie Romea i Julii stanowi wzór miłości	- wymienić cechy gatunkowe tragedii szekspirowskiej	- przedstawić sposoby wykorzystania motywu miłości Romea i Julii we współczesnej kulturze: literaturze, kinie, muzyce
60. Związki i nowe technologie	- wskazać tematykę serialu *Black Mirror*	- omówić wpływ nowych technologii na relacje międzyludzkie w serialu *Black Mirror* - wyjaśnić terminy*: serial*, *recenzja*, *wywiad*	- przedstawić zagrożenia i korzyści związane z rozwojem technologii ukazane w serialu *Black Mirror*	- określić stosunek współczesnych ludzi do nowych technologii w opinii twórców serialu	- wskazać przykłady tekstów kultury podejmujących temat wpływu nowoczesnych technologii na emocje i postawy ludzkie
61., 62. Niepokoje człowieka baroku	- określić *Sonet V* Mikołaja Sępa Szarzyńskiego jako przykład literatury barokowej	- przedstawić podstawowe informacje o baroku: czas trwania, tematykę literatury barokowej, najważniejszych twórców, cechy teatru i sztuki baroku	- przedstawić obraz człowieka rozdartego w *Sonecie V* Mikołaja Sępa Szarzyńskiego - wyjaśnić tytuł sonetu Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	- wyjaśnić terminy: *sonet*, *antyteza* - wymienić cechy gatunkowe sonetu	- określić funkcje środków artystycznych w sonecie Mikołaja Sępa Szarzyńskiego
63. Miłość według Jana Andrzeja Morsztyna	- omówić tematykę wiersza *Cuda miłości* Jana Andrzeja Morsztyna	- określić sytuację podmiotu lirycznego wiersza *Cuda miłości*	- wskazać sprzeczności uczuć w wierszu *Cuda miłości* - uzasadnić, że sonet Jana Andrzeja Morsztyna stanowi przykład literatury barokowej	- wyjaśnić termin *koncept* - wyszukać barokowe koncepty w sonecie Jana Andrzeja Morsztyna - wyjaśnić rolę środków artystycznych w sonecie J.A. Morsztyna	- zinterpretować dowolny wiersz Jana Andrzeja Morsztyna poświęcony miłości
64., 65. Relacje międzyludzkie w komedii Moliera *Skąpiec*	- wskazać czas i miejsce akcji, bohaterów oraz wydarzenia w *Skąpcu* Moliera	- wyjaśnić terminy: *komedia*, *komizm* - określić *Skąpca* Moliera jako przykład literatury barokowej	- scharakteryzować Harpagona, bohatera komedii Moliera	- omówić skutki miłości do pieniędzy dla Harpagona i jego rodziny	- przygotować informacje o teatrze epoki baroku oraz wybranych utworach Moliera

66. Podsumowanie – różne obrazy miłości	- przedstawić podstawowe informacje o literaturze i sztuce epok renesansu i baroku	- omówić motyw miłości w poznanych utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Jana Andrzeja Morsztyna i Moliera	- przedstawić cechy gatunkowe tragedii, komedii, sonetu na wybranych przykładach - tworzyć opis dzieła sztuki	- scharakteryzować barokową poezję dworską na przykładzie wybranych wierszy Jana Andrzeja Morsztyna	- przedstawić obraz miłości w różnych tekstach kultury renesansowej, barokowej i współczesnej
67. Wyrazy niesamodzielne i wyrazy poza związkami w zdaniu	- wyróżniać przyimki i spójniki jako wyrazy niesamodzielne	- wykazać wpływ przyimka na formę wyrazu tworzącego wyrażenie przyimkowe - wymienić cechy podania jako użytkowej formy wypowiedzi	- wskazać w tekście wyrazy poza związkami w zdaniu - napisać podanie	- wymienić funkcje zaimka *się* w połączeniu z czasownikiem	- stosować zasady interpunkcji w zdaniach zawierających wyrazy poza związkami
68. Co daje człowiekowi kontakt z naturą?	- przedstawić tematykę fragmentu utworu Lindy Olsson *Niech wieje dobry wiatr*	- omówić związek człowieka z przyrodą we fragmencie utworu Lindy Olsson	- przygotować opis krajobrazu	- wskazać radość i przyjemność jako ważne wartości w filozofii Epikura i filozofii hedonistycznej	- wskazać różne źródła radości życia w wybranych tekstach kultury
69. Relacja człowieka i oswojonego zwierzęcia	- określić *Pamiętniki* Jana Chryzostoma Paska jako przykład literatury barokowej	- omówić relacje człowieka i zwierzęcia we fragmencie *Pamiętników* Jana Chryzostoma Paska - wskazać cechy gatunkowe pamiętnika	- uzasadnić, że dzieło Jana Chryzostoma Paska stanowi obraz życia polskiej szlachty w okresie baroku - tworzyć wypowiedź: zapis z pamiętnika	- wskazać archaizmy i makaronizmy w *Pamiętnikach* Jana Chryzostoma Paska	- wymienić dzieła, których autorzy inspirowali się *Pamiętnikami* Jana Chryzostoma Paska
70. Różne wizje szczęścia	- omówić wyobrażenia młodych ludzi o szczęściu we fragmencie utworu Ewy Nowak *Yellow Bahama w prążki*	- wskazać cechy rozprawki jako formy wypowiedzi	- napisać rozprawkę na temat marzeń o życiu w luksusie	- wskazać przykładowe wizje szczęścia w różnych tekstach kultury	- zgromadzić i przedstawić informacje o różnych sposobach spędzania wolnego czasu przez Polaków, z wykorzystaniem wybranych źródeł
71. Konsumpcyjny styl życia	- opisać tematykę fragmentu powieści Ewy Banieckiej *Rok wieloryba*	- określić postawy młodych ludzi wobec kultu posiadania i bogacenia się w utworze Ewy Banieckiej	- wskazać przykłady slangu młodzieżowego w tekście Ewy Banieckiej	- przedstawić wartości, ważne dla bohaterów utworu Ewy Banieckiej *Rok wieloryba*	- podać przykłady tekstów kultury ukazujących rezygnację z konsumpcyjnego stylu życia
72. O przyjaźni	- określić problematykę	- scharakteryzować	- odróżniać informacje od	- wyjaśnić tytuł filmu	- przedstawić

i przyjemności z życia	filmu *Nietykalni*	głównych bohaterów filmu *Nietykalni* - wskazać cechy recenzji	opinii w recenzji filmu *Nietykalni*	*Nietykalni*	przykładowe teksty kultury: filmy, seriale, utwory literackie, których bohaterami są osoby z niepełnosprawnością
73., 74. Budowa słowotwórcza wyrazów	- wyjaśnić terminy: *wyraz podstawowy*, *wyrazy pochodne*, *wyrazy pokrewne*, *rodzina wyrazów*	- wskazywać wyrazy podstawowe i pochodne - tworzyć rodziny wyrazów - wyróżniać temat słowotwórczy i formant w wyrazie pochodnym	- rozróżniać rodzaje formantów – przedrostek i przyrostek	- określać znaczenie różnych konstrukcji słowotwórczych w tekście	- analizować budowę słowotwórczą wyrazów związanych z zawodem lub branżą
75. Podsumowanie – odmiany radości, wizje szczęścia **Powtórzenie wiadomości – od starożytności do baroku**	- przedstawić podstawowe informacje o okresach kultury europejskiej – starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku	- wskazać najważniejsze tematy podejmowane w utworach z czasów starożytnej Grecji, średniowiecza, renesansu i baroku - wymienić gatunki literackie reprezentatywne dla różnych epok	- omówić różne obrazy radości i przyjemności w wybranych tekstach kultury	- określić wzorce osobowe dominujące w poznanych okresach kultury	- zaprezentować najważniejsze cechy sztuki wybranego okresu kultury na dowolnych przykładach

Autorka: Krystyna Brząkalik